

РОЖАН-ГАЗЕТА

Ч. 1

Р. КІПЛІНГ

«БРАТИ МОУГЛІ»

(ОПОВІДАННЯ З ЖИТТЯ ДИТИНИ МІЖ ЗВІРЯМИ)

Р. КІПЛІНГ

Брати Моуглі

(ОПОВІДАННЯ З ЖИТТЯ ДИТИНИ МІЖ ЗВІРЯМИ)

„Brothers Mougli“

(a Kipling translation)

Переклад з англійського

Ч. 1

1947

НЕКАРСУЛЬМ

Накладом Укр. друкарні Га-Іг' в Некарсульмі.

Lizensträger Ignatiw.

Herausgegeben mit Genehm. der Publ. Control OMG Würt.-Baden.
Inf. Contr. Div. Heilbronn, 10.9 1947.

Druck: Ukrainische Abteilung Ha-Ig der Druckerei G. Grosskinsky
Neckarsulm.

Ніч тихо на землю злетіла,
Всю землю знесїлили сми...
Літають одні кажани...
Пора і для нас наступила.

О, звірі, мерщій прокидайтесь,
Бо ніч, як стріла, пролетить!
Хай кожному з нас дощастить...
Нічого в лісах не лякатись!

Був жаркий вечір в Сеонійських горах. Перед сьомою годиною Вовк прокинувся, позіхнув і розправив одну за другою лапи, що потерпи йому від денного сну. Вовчиха лежала, уткнувши морду в землю, а четверо вовченят бурушкалися та скавчали коло неї. Прохід в лігво був осяяний місячним промінням.

— Ну, — промовив Вовк, — час уже рушати на полювання.

Раптом маленька постать з пухнастим хвостом з'явилася коло проходу, і почулося жалібне вищання.

— Хай щастить тобі в цьому, могутній Вовче! Хай доля пошле щастя твоїм шляхетним діткам і дасть їм міцні й дебелі зуби! І хай не забувають вони, що на світі є вбогі й голодні...

Це був шакал — Табаки, що скрізь тільки й знав, що жebraчив. Вовки в Індії зневажають Табаки за те, що вони кожному намагаються зробити якусь прикрість і їдять усяку нечисть коло сіл. Але, разом з тим, всі, навіть найсильніші звірі, бояться Табаки, бо вони між іншими звірями в нетрях найбільш казяться. Тоді забувають, що були слабими та жахливими, бігають лісом і кусають усіх, хто трапиться на шляху.

— Заходь і подивись, як маєш охоту, — сказав сучоро Вовк. — Їсти у нас нема нічого.

— Для вовка нема, — відповів Табаки, — а для такого нікчемного та мізерного створіння, як я, усяка

обгризена кістка придасться. Нам, шакалам, не випадає перебирати, або вередувати.

Табаки кинувся в глибину лігва, знайшов обгризену кістку, на якій липалося ще трохи м'яса, сів і з великим задоволенням почав її гризти.

— Дякую вам за таку щедрю милостиню, — сказав він, облизуючись. — Які ж вродливі ваші шляхетні дітки! Які великі очі у них, а самі ж ще маленькі! А проте дивуватись тут нема чого! Бо діти королів зроду подають ознаки краси й сили!

Табаки, звичайно, як і кожний інший, знав дуже добре, що не слід так хвалити дітей, бо це накликає біду, — і був дуже радий, що батько та мати zostалися незадоволені з тої похвали.

Якийсь час він сидів мовчки, тішучись з того враження, яке зробили його слова, а потім лукаво зауважив:

— Шер-хан змінив місце свого полювання. Він буде полювати тепер в цих горах. Про це я чув від нього самого.

Шер-хан — це тигр, що жив за двадцять миль, коло річки Вайн-Ганги.

— Він не має права! — сердито почав Вовк. — По закону нетрів, він не має права переміняти місця полювання, не заявивши про це. Своїм полюванням він наведе жах на всю околицю навкруги на десять миль а мені... мені цими днями треба б убити зо дві штуки.

— Не дурно ж мати Шер-хана прозвала його Ленґрі (кривим), — зауважила спокійно Вовчиця.

— Він змалечку шкутильгає на одну ногу. От через те й нападає тільки на хазяйську худобу. Всі мешканці коло Вайн-Ганги люті на нього, а тепер він хоче прийти сюди і викликати незадоволення селян проти себе. А потім, коли він буде далеко вже, вони придуть в наші нетрі, випалять тут траву, і нам, з нашими дітками, доведеться звідсіль тікати. Ну, дуже дякуємо Шер-ханові.

— Переказати йому вашу вдячність? — запитав Табаки.

— Геть! — заревів Вовк. — Геть! Ступай на полювання з твоїм паном. Для одної ночі ти зробив уже досить лихого!

— Я йду, — спокійно відповів Табаки. — Чуєш реви Шер-хана в долині? Я міг би позбутись клопоту приходити до вас і переказувати його доручення.

Вовк нашпорошив вуха і слухав зловіще та протяжне виття тигра. Воно доносилося з долини, що розлягалася над річкою. Шер-хан мабуть не мав сьогодні успіху в полюванні і йому було байдуже, що про це можуть дізнатися всі, хто жив у нетрях.

— Безглуздий! — промовив Вовк. — Чи можна ж таки полювання починати таким шумом! Невже гадає він, що наші сарни такі, як його телята на селі коло Вайн-Ганги?

— Це! Цю ніч він полює не за сарнами та телятами, — сказала Вовчиця. — Це не інакше, як за людиною!

Реві тигра перейшли в якесь мурчання, що нагадує джорчання веретена, і здавалося, що воно йшло звідусюди. То було мурчання, що наводить жах на карбівничих і циган, які сонні часто попадають тигрові в пазури.

— Людина! — промовив Вовк і вищирив свої білі зуби. — Пхе! Невже Шер-хан почне полювати за людиною, а до того ще в наших володіннях?

По закону нетрів (а вони нічого безпідставно не забороняють), звірі не мають права убивати людину: таке убивство цакликає в нетрі білих і червоношкірих людей. Вони приходять з рупницями та смолоскипами, і всім звірям від того доводиться терпіти. Звірі ж пояснюють цей закон інакше: по-їхньому виходить, ніби заборонено убивати людей тому, що взагалі людина найслабіша і найменш захищена істота в світі, а на таку істоту нападати справжньому мислівцеві — великий сором.

Мурчання тигра розлягалось все дужче та дужче і нарешті скінчилося страшним ревом.

Потім почулося виття. Воно означало, що Шер-хан змілив, полюючи.

— Він змілив, — сказала Вовчиця, — що це таке?

Вовк подався трохи наперед і почув дике мурчання Шер-хана, що плигав то в один, то в другий бік, як скажений.

— У цього дурня тільки й вистачило уміння плигнути в багаття карбівничих та обсмалити собі лапи, — промовив Вовк. — Табаки коло його.

— Хтось іде горою, — зауважила Вовчиця, напружуючи одне вухо. — Приготуйся.

Куці злегенька зашелестіли, Вовк приліг і підібрав під себе задні лапи, намірившись плигнути.

Він навіть почав уже той скок, не знаючи, на кого доведеться наскочити, і в той час, як побачив здобич,

зробив неймовірне зусилля, щоб стримати себе. Він тільки підскочив і впав майже на те саме місце...

— Людина! — промурчав він. — Дитина людська!.. Дивись!

Саме перед ним, вхопившись за гілку, стояла смуглява дитина, що тільки-но починала ходити. Напевно до вовчого лігва ніколи ще не приходила така слабенька і ніжна крихітка! Вона глянула на вовчий писок і засміялась.

— Це людська дитина? — запитала Вовчиця. — Я ніколи ще ні одної не бачила. Принеси її сюди.

Вовк звик переносити своїх дітей і умів це так робити, що міг перенести ротом яйце, не роздавивши його. Він міцно стиснув свій писок на спині дитини, а коли приніс і поклав перед Вовчицею поруч із своїми дітьми, то на спині не було жадного сліду від його зубів, навіть не дряпнув дитини.

— Ох, яке ж маленьке! Яке голеньке і сміливе, — ніжно сказала Вовчиця.

Дитина протиснулася між вовчєнятами і припала до теплого боку Вовчиці.

— Диви, воно також ссе молоко з іншими!

— Глянь, — сказав Вовк, — воно зовсім не має щетини, і я міг би убити його одним махом своєї лапи. А проте воно дивиться вгору і нічого не боїться.

* * *

Місячний промінь, що падав у прохід лігва, раптом зник: величезна, чотирьохкутна голова і плечі Шер-хана протислись у прохід.

Табаки, що стояв за ним, промовив:

— Його світлість, його світлість прийшли до вас!..

— Шер-хан велику приємність робить нам, — сказав Вовк, а очі йому палали гнівом. — Що потрібно Шер-ханові?

— Мою здобич! Людська дитина увійшла сюди, — відповів Шер-хан. — Батько й мати її втекли. Віддай її мені!

Шер-хан справді, як і гадав Вовк, плигнув у багаття і роздратувався від болю, посмаливши лапи.

Вовк не злякався розлютованого тигра: він знав, що прохід в його лігво занадто вузький і що тигр не про-

лізе. Навіть тепер все тіло Шер-хана було як в корчах: він був як та людина, що намірилася протиснутися в бочонок.

— Вовки — вільна родина, — відповів вовк. — Ми слухаємо тільки голову нашої родини, і нам нема діла до того, що велить смугнастий убивця хазяйського товару. Людська дитина — наша; вона вмере тільки тоді-коли самі того забажаємо.

— Забажаєте ви! Яке мені діло до вашого бажання! Присягаюсь биком, котрого я вбив, це занадто! Чи довго ще буду стояти я перед цією собачою порою, чекаючи, поки ви виконаєте мої законні домагання? Це питаю я, я, Шер-хан!..

Ревити тигра, як грім, заповнили все лігво. Вовчиця визволилася від дітей і кинулася наперед; очі її блищали в темряві, як дві зелені зірки; вона сміливо глянула в очі тигрові.

— А я, Ракша (чорт), скажу тобі, що дитина моя. Чуєш ти, кривий, — моя власна! І вона не буде вбита! Вона буде жити і належатиме до нашої родини, буде полювати разом з нами. А врешті, — чуєш ти, мисливий за маленькими, голодними дітьми, ти, що глитаєш жаб та рибу, — вона уб'є тебе! А тепер іди геть, звідсіль, бо, присягаюсь сарною, котру убила (я не їм хазяйських тварин), ти повернешся до своєї матері, — ти, осмалений звіре, ще кривішим, ніж сюди прийшов! Геть!

Вовк дивився здивовано на свою люту Вовчицю. Шер-хан не боявся Вовка, але не міг встояти проти Вовчиці: він розумів, що перевага буде на її боці і що вона буде битись на смерть. А тому він з мурчанням виліз із проходу, а потім, відійшовши геть, закричав:

— Кожен пес сміло гавка в своєму дворі. Побачимо, що скажуть звірі про це вигодовування людських дітей. Вона моя і рано чи пізно не мине моїх лап. Ух, ви, розбійники з волохатими хвостами...

Вовчиця, захлипуючись від злості, кинулася знову до дітей, а Вовк зауважив:

— Воно Шер-хан каже діло. Дитину треба показати всій нашій родині. Ти постановила лишити її у себе, мати?

— Лишити її у себе! — нервово відповіла Вовчиця. — Вона прийшла до нас голісінька, сама, серед ночі, холодна; а проте вона не боялась! А той кривий чорт убив би її і втік би назад до Вайн-Ганги. А тутешні селяни почали б мститися на всіх нас і полювали б по всіх наших притулках! Лишити її коло себе? Авже ж,

лишу. Лежи спокійно, жабеня. Ти будеш. Моуглі, дам тобі ймення Моуглі, як жабеняті, і настане час, коли ти почнеш полювати за Шер-ханом, як він тепер полює за тобою.

— Але що скаже на це наша родина?— зауважив Вовк.

В законах нетрів постановлено, що кожен Вовк, як одружиться, може відділитись від своєї родини; але коли діти його виростуть такими, що вже зможуть триматись на ногах, він мусить привести їх на раду родини, що збирається щомісяця в місячну ніч, щоб вона їх бачила. Після таких оглядин вовчєнята можуть іти куди хочуть, але ніхто з дорослих вовків не має права вбивати їх, поки не вб'ються вони в силу і не почнуть полювати за сарнами.

* * *

Вовк дочекався, коли його діти підросли, і в ніч, призначену для ради, повів їх, Моуглі і Вовчицю на скелю Ради, — на вершок гори, де могло поміститись щось з сотню вовків. Голова родини Акела був великий сірий самітний вовк, найрозумніший і найсильніший між вовками. Він давно вже врийшов сюди і лежав на самому вершечку, простягшись на весь зріст. Нижче сиділо понад сорок вовків різного зросту і масти, починаючи від мурих і вже посивілих від старости і кінчаючи на темних трьох-літках. Самітний Вовк керував родиною вже на протязі року. В часах своєї молодости він двічі попадався у вовчу яму, а раз його так били, що він аж зімлів, і всі вважали його вже мертвим. Таким чином, він з власного досвіду знав про звичаї людські.

Діти борюкались і бавилися одно з одним в середині кругу, де сиділи їх батьки та матері. Часом хто-небудь з дорослих підходив до того, або іншого вовчєняти, уважно дивився на нього, а потім тихенько повертався до свого місця. Іноді яканебудь ніжна мати відпихала свою дитину далі від інших, на місячне світло, щоб краще його оглянули... А Акела кричав з свого шпиля:

— Ви знаєте закон?.. Ви знаєте закон? Придивляйтесь уважніше, о вовки!

А стурбовані матері проказували теж за ним:

— Дивіться, дивіться уважніше, о вовки!

Нарешті настав час показати усім хлопця і шерсть на шії вовчиці настовбурчилася. Вовк випхнув Моуглі-жабеня — так вони його звали, — на середину кругу,

а він там сів, сміявся і бавився камінцями, що виблискували проти місяця.

Акела, не підносячи голови від лап, почав свій одноманітний крик:

— Дивіться уважніше!

Глухий рев і голос почувся із-за скель. Шер-хан кричав:

— Дитина — моя! Віддайте її мені! Що спільного між вільною родиною і людською дитиною?

Акела навіть і вухом не ворухнув і провадив далі:

— Дивіться, вовки, уважніше! Яке діло вільній родині до домагань чужих? Дивіться уважніше!

З усіх боків почулися глухі реви, а молодий чотирьохлітній вовк звернувся до Акела з такими самими словами, як і Шер-хан:

— Навіщо вільній родині людська дитина?

А закон нетрів каже, що коли виникає незгода щодо прилучення дитини до родини, то це питання обговорюється принаймні двома членами родини, але тільки не матір'ю чи батьком дитини.

— Хто буде говорити за дитину? — спитав Акела. — Хто буде говорити з членів вільного товариства?

І не чути було відповіді, а Вовчиця, побачивши, що діло може дійти до бійки, приготувалася до неї. Вона відчувала, що це буде остання бійка.

В той час ледачий бурий ведмідь Балу, єдиний звір іншої породи, що мав право бути на раді родини, — старий Балу, що вчив вовчат законів нетрів, що мав право ходити всюди, де тільки хотів, бо він вживав до їжі тільки горіхи, коріння та мед, раптом став навдибки.

— Людська дитина, людська дитина, — промовив він. — Я кажу про людську дитину. Яку шкоду зробить нам людська дитина? Я не можу говорити красно, але говорю правду! Хай вона належить до нашої родини. Я сам буду її вчити.

— Треба ще одного, — промовив Акела. — Балу, учитель наших дітей, сказав своє слово. Хто ще має щось сказати після Балу?

Чорна тінь промайнула в крузі. То була Багіра, пантера, чорна вся, як сажка, але з плямами, такими, які мають всі пантери. Ті плями блищали й вилискували проти місяця, як намальовані.

Всі знали Багіру і всі її боялися, бо була вона хитра, як Табаки, смілива, як дикий буйвіл, і байдужа, як слон. Але голос у неї був солодший за мед, а шерсть м'якша за пух.

— О, Акело і вільна родині! — замурчала вона. — Я не маю права бути на вашій нараді. Але по закону нетрів, коли виникає суперечка з приводу прилучення до родини дитини, дозволяється положити за неї викуп. І закон нічого не каже про те, хто має і хто не має права положити той викуп. Чи так я кажу?

— Гаразд, гаразд! — закричали молоді, завжди голодні вовки. — Слухайте Багіру! За дитину можна покласти викуп. Так каже закон...

— Я знаю, що не маю права тут говорити, але як дозволите ви мені...

— Говори, говори! — гукнуло з двадцять голосів.

— Убивати голу дитину — сором. Крім того, вона може стати вам у пригоді, як підросте. Балу казав за неї. Я, з свого боку, до слів Балу додаю викуп — бика, грубого бика, тільки-но вбитого, що лежить не далі, як за пів милі звідсіля, коли ви згодитесь прийняти людську дитину до своєї родини, як велить закон нетрів. Чого ж тут вагаться?

Піднялося виття двадцяти голосів.

— Та в чім же річ? Вона помре в часі зимових дощів. Її спече наше гаряче сонце.

— Яку шкоду може зробити нам гола жаба?

— Прийmemo її до нашої родини! Де бик, Багіро? Беремо викуп!

І знову почувся крик Акели:

— Дивіться уважніше, дивіться уважніше, о, вовки!

Моуглі був так захоплений своїми камінцями, що не звертав жадної уваги на вовків, які підходили до нього один за одним, щоб розглянути. Потім всі вони пішли з гори на долину за убитим биком, а лишилися тільки Акела, Багіра, Балу та сім'я вовків Моуглі. Довго ще розлягався рев Шер-хана; він страшенно був лютий, що не віддали йому Моуглі.

— Довше реви, — промурчала собі у вуса Багіра. — Прийде час, коли ти другої заспіваєш через цю голу штучку. Коли цього не буде, то виходить, що я цілком не знаю людей.

— Справа скінчилася добре, — промовив Акела.

— Люди і їх діти дуже розумні. З часом він може бути головою родини.

— Так, коли в тому буде потреба, — зауважила Багіра. — Бо ніхто ж не буває головою родини до кінця свого життя.

Акела не відповідав. Він думав про ту страшну мить, що наступає для голови кожної родини. Коли голова позбу-

деться сили і знеможіє, вовки убивають його, а новий голова заступає його місце, щоб бути у свій час теж убитим.

— Візьми хлопця, — сказав він вовкові, — і виховуй його так, як виховується кожен із нашої вільної родини.

Таким чином Моуглі був прилучений до родини вовків в Сеонійських горах, завдяки убитому бикові та доброду слову Балу.

* * *

Минуло одинадцять літ. Моуглі ріс і виховувався з вовченятами, хоч вони, звичайно, зробилися вовками скоріше, ніж він став хлопчиком-підлітком. Вовк-батько навчив його всього, що треба знати тому, хто живе в нетрях, і наука відбувалася до того часу, поки найменший шелест в траві, найменше зідхання гарячого повітря, кожен крик сови над головою, найменше тремтіння води від руху маленької рибки — стало для Моуглі цілком зрозумілим.

Від Балу він довідався, що мед і горіхи такі ж смачні, як і сире м'ясо. Від Багіри навчився він лазити по деревах. Вона лягала на гілку й кликала його.

— Ходи сюди, маленький братику.

Зпочатку Моуглі кеписько дряпався, але потім навчився лазити між віттям дерев так гарно, як яканебудь сіренька мавпа.

Був він завжди на радах на скелі, коли сюди сходилася родина, і між іншим помітив, що коли він уперто дивився в очі якомунебудь вовкові, то той не міг цього зносити і заплющував свої очі. Це його тішило і він часто так робив.

Хлопець часто виймав голки терну з лап своїх друзів: вовки дуже терплять від тих голок, що попадають їм в лапи.

Іноді вночі сходяв він з гір на оброблені царини і з цікавістю дивився на хуторян та їх мешкання. Але до людей відносився з недовір'ям з того часу, як Багіра показала йому чотирьохкутний будиночок з дверцятами, що могли сами падати і затуляти прохід. Будинок той був захищений в нетрях так, що раз Моуглі трохи не попав туди. Багіра сказала, що то була пастка.

Найбільш подобалося йому ходити з Багірою в глибину нетрів, в темне, гаряче серце лісу і спати там вдень підчас спеки, а вночі слідкувати за тим, як полює Багіра. Коли вона була голодна, то вбивала напра-

во й наліво. Так робив і Моуглі за одним тільки виїмком.

Коли він підріс настільки, що міг усе розуміти, то Багіра пояснила йому, що він не повинен ніколи зачипати хазяйського товару тому, що до родини був прилучений ціною смерти бика.

— Все в нетрях твоє, — казала Багіра, — і ти можеш убивати всякого, кого подужаєш, але через те, що бик викупив тебе, ти не повинен ніколи вбивати для їжі ні старого, ні молодого хазяйського товару. Такий закон нетрів.

І Моуглі з довір'ям слухав тої поради.

Хлопець все ріс і вбивався в здоров'є та силу.

Вовчиця казала йому не раз, щоб він не довіряв Шер-ханові і що з часом він буде повинен його вбити.

Молодий вовк пам'ятав би про це завжди, але Моуглі забув цю пораду, бо він же був ще тільки хлопчиком, хоч і звав би себе вовком, коли б тільки міг говорити якоюнебудь людською мовою.

Шер-хан часто надходив в нетрі. Акела де-далі все старішав та слабшав, і кривий тигр затоваришував з молодими вовками, які слідком за ним ходили, через те, що він віддавав їм рештки своєї їжі. Цього ніколи не дозволив би Акела, коли б мав таку силу, як раніш. А Шер-хан все більш зближався з молодими вовками, улещував їх і дивувався, що такі молодці дозволяють володіти над собою старому нікчемному вовкові та людській дитині!

— Я чув, — казав Шер-хан, — що на Раді ви не намілюєтесь дивитися йому в очі?

І молоді вовки настобурчували шерсть і гарчали. Багіра, що чула все і бачила, довідалася дещо про це і кілька разів попереджала Моуглі, що колинебудь Шер-хан уб'є його. Моуглі сміявся і говорив:

— За мене наша родина і ти. Та й Балу, хоч він і ледачий, буде битись і захищати мене. Чого ж мені боятись?

Якось у літню спеку Багіра знову почала про це розмову. Вона була стурбована чутками, що дійшли до неї. Разом з Моуглі була вона в гущавині нетрів і хлопчик лежав, притиснувшись головою до її чудової чорної шерsti.

— Маленький братику, — почала вона, — чи часто я говорила тобі про те, що Шер-хан твій ворог?

— Ти говорила мені про це стільки разів, скільки висить горіхів на кокосовій пальмі, — відповів Моуглі, який звичайно, не міг їх перелічити. — Ну, то що ж

з того? Я хочу спати, Багіро, а Шер-хан має тільки довгого хвоста та гучний голос, як у Мора-Павича.

— Почекай спати. Балу знає, що Шер-хан твій ворог. Я про це знаю, родина про це знає, та навіть і ти, безглуздий, безглузда крихітко, про це знаєш. І Табаки теж казав тобі про це.

— О, о! — відповів Моуглі. — Табаки недавно приходив до мене із своїми лукавими словами і казав, що я людська дитина, що мені не слід викопувати земляні горіхи. Я вхопив Табаки за хвіст і два рази ударив його, щоб надалі був звичайнішим.

— Ну, і не мудро ти зробив, бо хоч Табаки всякому шкодить, але тут говорив він про те, що торкається тільки тебе. Шер-хан не сміє убити тебе в нетрях. Але пам'ятай, що Акела дуже вже старий, а коли він не зможе вбити сарни, то перестане бути головою родини. Більшість з тих вовків, що оглядали тебе, коли ти прийшов уперше на Раду, також постаріли, а молодики, підбурені Шер-ханом, гадають, що людська дитина не повинна жити між вовками. Та незабаром ти станеш уже дорослою людиною.

— Але чому ж людина не може належати до родини? — запитав Моуглі. — Я народився в нетрях. Жив, як велить закон, і нема ні одного вовка між нашими, котрому не виймав би я з лап колючок та дерев. Звичайно, вони брати мої.

Багіра витяглася на весь зріст і приплющила очі.

— Братіку мій маленький, — промовила вона, — помагай мою шию під підборіддям.

Моуглі простяг свою міцну смуглясту руку і знайшов на шії між м'якою, як шовк, вовною, невелику лисину.

-- Нема такого звіря в нетрях, який би знав, що Багіра, цебто я, має у себе на шії цей знак — знак нашійника. Тимчасом, мій братіку маленький, я родилася між людьми і там таки померла моя матуся. Жили ми в клітках, в саду коло королівського палацу в Удайпурі. От через що я зложила за тебе викуп на Раді, як ти ще був зовсім маленькою голою дитиною. Так, я також родилася між людьми. Ніколи не бачила я нетрів. Люди годували мене крізь залізні ґрати із залізної миски до того часу, доки одної ночі я не відчула, що я Багіра-пантера, а не людська забавка. Я розбила залізну клітку лапою з одного маху і втікла. А через те, що я досить добре придивлялася до людських звичаїв, то з мене виробився найлютіший звір в нетрях, лютіший навіть за Шер-хана. Хіба це не правда?

— Так, — відповів він, — всі в петрах бояться Багіри, всі, крім мене.

— Ах, ти ж, дитино людська! — ніжно відповіла чорна пантера. — Хай же буде відомим тобі, що колись ти повернешся до людей так само, як і я повернулася до своїх нетрів. Повернешся до людей, до братів своїх, — звичайно, коли не вб'ють тебе на Раді.

— Але завіщо? Завіщо можуть убити мене? — запитав Моуглі.

— Глянь на мене, — відповіла Багіра.

І Моуглі пильно подивився їй в очі. Через півхвилини велика, чорна пантера відвернула вбік голову.

— От за що, — промовила вона. — Навіть я не можу витримати твого погляду, а я родилася серед людей і люблю тебе. Інші ненавидять тебе за те, що ненасмілються зустрічатись з тобою поглядами; за те, що розумний ти; за те, що виймав з їх лап колючки; за те, що ти — людина!

— Я нічого того в гадці не мав, — сумно відповів Моуглі і похмурих свої густі чорні брови.

— Так, вони ненавидять тебе за те, що ти людина. Будь же й ти розумним. Я завжди думаю про те, що коли Акела дасть маху на ловах, — а що-разу йому тяжче доводиться справлятися з сарнами, — родина обуриться проти нього, а разом із тим і проти тебе. Іди ж мерщій в долину, де стоять людські хати, та візьми червоний цвіт — вони його розводять у себе. Тоді будеш мати сильнішого товаріша, ніж когонебудь з нашої родини. Здобудь червону квітку.

Кажучи про червону квітку, Багіра мала на увазі вогонь. Ні одна істота в петрах не зве вогонь справжньою назвою. Кожна тварина чуває перед ним несвідомо смертельний жах і не насмілюється навіть називати його.

— Червону квітку? — переказав Моуглі. — Ту, що вночі видно коло їх хат? Я здобуду її.

— Це каже людина! — з гордістю сказала Багіра. — Пам'ятай же, що квітка та росте в маленьких горщечках. Дістань хутчій ту квітку і тримай її в себе до слухного часу.

— Гаразд, — сказав Моуглі, — я піду. Але чи певна ж ти, моя Багіро, — він міцно обійняв її за шию і пильно подивився в її великі очі, — чи певна, кажу, ти, що то все виходить через Шер-хана?

— Так, присягаюся тобі, що я цілком певна в тому.

— А я присягаюся волон тим, що мене викупив, що

добре за те вже відплачу Шер-ханові, відплачу йому з надвишкою!

Моуглі подався в гущавину і зник.

Це людина, справжня людина, — промовила до себе Багіра, уможовитись знову, щоб заснути. — Ох, Шер-хане! Ні одне полювання не дасть тобі стільки злого, як те, що почав ти одинадцять років тому за маленькою жабкою.

Моуглі біг лісом усе далі й далі і серце йому пала-ло в грудях. До лігва він повернувся, коли вже підняв-ся над землею нічний туман. Він зідхнув і окинув оком долину. Вовчат не було, але Вовчиця помітила, що хтось стурбував її жабеня.

— Що тобі трапилося, мій синочку? — спитала вона.

— Те все від Шер-ханової балаканини, — відповів він. — Сьогодні вночі я буду полювати на засіяних сте-пах.

І він подався поміж кущами до річки, що протікала глибоко в долині. Там він пішов поволіше, бо до нього долітали скигління родини та крик сарни, котру гнали ловці. Потім почулися хижі та суворі завивання моло-дих вовків.

— Акело! Акело! Хай Самітний Вовк спробує свою силу! Давай дорогу Голові нашої родини! Скакай, Акело!

Самітний Вовк плигнув, але не осилів свої здоби-чі, бо Моуглі почув, як заклацали його зуби, а по-тім почув ще й скавчання, буцім би то сарна тьопнула його ногою.

Моуглі не чекав, що з того буде, а подався далі. Все менше та менше доносився до нього лемент вовків в той час, як простував він до степів, де жили люди.

— Багіра сказала правду. — Завтра може бути ос-танній день для мене і для Акели, — зашепотів він, захлипуючись та ховаючись у копицю трави, що була складена під вікном одної землянки.

Він приник обличчям до вікна і почав стежити, як го-рить вогонь в печі. Він бачив, як господиня вставала вночі і підтримувала багаття, підкладаючи туди хмизу. А як наступив ранок і туман поблід та став холодним, він бачив, як малий хазяйський син узяв лозовий горщик, обмазаний з середини глиною, поклав туди жарин, на-крив його і вийшов доглянути худобу.

— І це все? — подумав Моуглі. — Коли хлопчак мо-же з тим справлятися, то виходить, що нічого в тім страшного нема.

Він хутко оббіг по-за хатою, вибіг назустріч хлопцеві,

вихопив у нього з рук горщик з вугіллям та й зник в тумані. До нього долетів тільки крик переляканого хлопця.

— А вони досить схожі на мене, — промовив Моуглі, дмухаючи в горщик, точнісінько так, як це робила жінка. — Ця річ помре, коли я не дам їй поїсти. — Він набрав сухого хмизу, кори і поклав на червоне вугілля.

Ідучи на гору, на півдорозі зустрів він Багіру. В неї на вовні блищала ранкова роса.

— Акела не зміг осилити здобичі, — промовила пантера. — Вони вбили б його ще вночі, але хочуть і твоєї смерті. Вже шукали тебе в горах.

— Я був в долині, в степу. Я готовий. Дивись!

Моуглі підняв горщик з жаром.

— Гаразд. Я бачила, як люди кидали в цю річ сухе гілляччя і на краєчках тих гілок відразу з'являлися червоні квітки. Тобі не страшно?

— Ні, чого мені боятись? Тепер я пригадую, як кризь сон, що перш, ніж став я вовком, я часто лежав коло червоної квітки, і мені було тепло і гарно.

Цілий той день Моуглі просидів в лігві та стежив за тим, щоб вогонь в горщику не погас.

Він тішився з того, як горять сухі лозинки. А, крім того, приготував на всякий випадок довгу суху гілку. Увечері Табаки підійшов до лігва і досить суворо переказав, що його чекають на Раді. Моуглі тільки всміхнувся замість відповіді, і всміхаючись, пішов на Раду.

Акела, — Самітний Вовк, — лежав коло своєї скелі. Це вказувало на те, що місце голови родини липається вільним.

Шер-хана, що похожав, оточений охочими живитись рештками від його їжі, відверто улещували приємними словами.

Коли вже всі зібралися, Шер-хан почав говорити, хоч на це не зважився б він ніколи, поки Акела був головою родини.

— Він не має на це права, — прошепотіла Багіра, що лежала коло Моуглі, — скажи йому. Він собачий син. Він злякається.

Моуглі скочив.

— Вільна родино! — гукнув він. — Хіба Шер-хан має право втручатися в справи нашої родини? Яке діло тигрові до наших справ?

— Місце голови родини вільне і тому, що мене просили говорити... — почав Шер-хан.

(Продовження в наступному числі).

Читайте ПРОДОВЖЕННЯ ОПОВІДАННЯ
В НАСТУПНОМУ ЧИСЛІ РОМАН-ГАЗЕТИ,
яке появиться через два тижні.

Жадайте у всіх кіосках, або замовляйте в

Ukrainischer Verlag u. Druckerei
⑭ Neckarsulm, Schindlerstr. 10.